

[Levinsen.]

Arbejdsgivere jo ogsaa nye Sædvaner til Ugunst for Arbejderne. Men det Anarki og den Vilkaarlighed, der i Konsekvens heraf i stigende Udstrækning bliver raadende i Landbrugets Arbejdsvilkaar, fører for eller senere Landbruget ind i en omfattende Beskyttelseslovgivning, der i lige Maade nødvendiggøres af Arbejdernes og de gode Arbejdsgiveres Interesse og af Samfundshensyn.

Landbrugets ledende Mænd hævder, som sagt, at med Hensyn til Arbejdsvilkaarene er alt saare godt, og hvad der paa enkelte Omraader maatte mangle, skal de nok selv ordne. Og saa faar vi, som har en anden Opfattelse, det Stempel, at vi saar Had, og at vi vil forgifte Forholdet mellem Husbond og Medhjælper.

I denne Forbindelse synes jeg, at det ærede Medlem Hr. Løjes Beklagelser over, at Landbruget ikke kan faa alle de unge Medhjælpere, som han hævder der er saa rigeligt af, er særlig interessante. For det er jo Realiteten, at de unge, som Landbruget saa gerne vil have, søger saa vidt muligt til andre Erhverv, og de gifte Landarbejdere, som der er rigeligt af paa Landet, og som søger Arbejde der, interesserer Landbruget sig ikke synderligt for. Men hvorfor flygter de unge fra Landbruget? Det nytter ikke, at man spiser os af med, at det er Understøttelseslovgivningens Skyld, for det, ved vi, er ikke rigtigt. De unge, der gaar fra Landbruget, lever ikke af Understøttelse, de gaar over i andre Erhverv, hvor de er velsete. De støder maaske ældre Arbejdere i Arbejdsløshed, men selv søger de ikke fra Landbruget over i den understøttede Ledighed.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Lønnens Størrelse, vil man hævde, at Landbruget betaler sine Karle meget store Lønninger. Forleden nævnte det ærede Medlem Hr. Hans Conrad Koefoed endog, at Karlelønningerne paa Bornholm kunde ligge op til 1 500 Kr. om Aaret plus Kost og Logi. Det undrer mig i øvrigt, at Landbruget med saadanne Karlelønninger ikke i Stedet antager nogle faste gifte Daglejere. Den overenskomstmaessige Aarsløn for disse paa egen Kost, men med Fribolig, er jo endnu ikke over 1 800 Kr. om Aaret. I det hele taget maa man undres over Landbrugets Forkærlighed for de unge ugifte, som altsaa flygter fra Landbruget, fremfor de gifte ældre og mere erfarne Landarbejdere, der bor paa Egnen.

Altsaa — derom vil Landbrugets Repræsentanter være enige —, det er ikke

Lønnens Skyld, at de unge flygter fra Landbruget, og det mener jeg heller ikke. De rette Aarsager vil man finde i de Stændpunkter, det ærede Medlem Hr. Løje og Hr. Sønderup og med dem det besiddende Landbrugs Repræsentanter i det væsentligste indtager over for Landbrugets Arbejdere.

Landboorganisationerne har nu saa længe bekæmpet alle sociale og kulturelle Fremskridt i Landbrugets Arbejdsforhold, at Erhvervet i sine Arbejdsvilkaar er 30 Aar eller mere bag efter Udviklingen i andre Erhverv. Det er muligt, at Landbrugets Repræsentanter ikke kan se det, fordi de ikke vil se det, men Tjenestekarlene, de unge Landarbejdere og Landarbejderne i det hele taget kan meget vel se det. Det er jo dem, der har Skoen paa, der bedst føler, hvor den trykker. De kan se, hvem det er, der bestemmer deres Arbejdstid og Fritid, Kost og Værelse og meget andet i det daglige Arbejdsforhold der, hvor Arbejdsgiveren sætter sig paa den høje Hest. De kan se, hvem der egenmægtigt afgør de Uoverensstemmelser, der opstaar i Arbejdsforholdet, og de er derfor ikke i Tvivl om, hvem der har Rettighederne og hvem der bare har Pligterne.

Det nytter ikke, at man, saaledes som Landbrugets Repræsentanter og Organisationer har for Skik, taler smukke Ord om „Medhjælperne i Familiens Skød“ til den Landarbejderungdom, som man har anvist Værelse i et Udhus eller en Staldbygning, for Realiteterne taler deres Sprog, og dem har de unge Landarbejdere daglig for Øje. Naar de kommer til Skelsaar og Alder, lader de sig ikke spise af med saadanne Talemaader, naar deres Erfaringer og Iagttagelser viser dem noget andet, og de forlader da Landbruget, fordi de er utilfredse med de Vilkaar, der bydes.

Jeg tror, at Landbrugets Repræsentanter gør klogt i at blive klar paa denne Kendsgerning og saa gaa med til et positivt Arbejde for at faa indhentet det forsømte. For mig at se er det opløftende, at de unge Landarbejdere stiller Krav til Tilværelsen, som de ikke vil kompensere for en højere Løn. For det er jo den næste Realitet, man staar over for, naar Karlene trods den Løn, Landbruget byder, søger til andre Erhverv. Det var maaske mere rimeligt, at de unge, der var utilfredse, samlede Kræfterne om at reformere Erhvervets Arbejdsvilkaar, saa de blev rimelige, men de er vel paa Forhaand distancerede i saa Henseende derved, at Landbruget ikke ret længe har Plads for utilfredse Medhjælpere. For